

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA

TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL DOKUMENTŲ RINKINIŲ PORTALO NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PROJEKTO (toliau – Nutarimo projektas) IR DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2006 M. VASARIO 23 D. NUTARIMO NR. 189 „DĖL ĮGALIOJIMŲ SUTEIKIMO ĮGYVENDINANT LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISĖS GAUTI INFORMACIJĄ IŠ VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJŲ IR ĮSTAIGŲ ĮSTATYMO 11 STRAIPSNIŲ“ PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS“ PROJEKTO (Nr. TAP-19-822(2);19-2022; TAIS Nr. 19-11614(2); 19-3352(3))

2019-12-12 Nr.NV-3510

Vilnius

Įvertinę *teikiamų teisės aktų projektų* atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Siūlytume iš esmės koreguoti Nutarimo projekto preambulę, kadangi Nutarimo projekto preambulėje nurodyti teisiniai pagrindai nesuponuoja pareigos Vyriausybei tvirtinti Dokumentų rinkinių portalo nuostatus (toliau – Nuostatai), paliekant tik Valstybės informacinių sistemų steigimo, kūrimo, modernizavimo ir likvidavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Vyriausybė 2013 m. vasario 27 d. nutarimu Nr. 180, nurodomą nuostatą, kuri ir deklaruoja atvejį, kuomet tokio pobūdžio teisės aktus tvirtina Vyriausybė, o ne atitinkamos srities ministras; be kita ko, pastarojo teisės akto priėmimą suponavo atitinkamos Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo nuostatos. Kartu manytume, kad preambulėje nurodoma atitinkama Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167, nuostata galėtų būti akcentuojama teikime Vyriausybei, kadangi tai politinio pobūdžio dokumentas.

2. Atsižvelgiant į tai, kad Nutarimo projektu ne tik tvirtinami Nuostatai, bet, vertinant teikimą Vyriausybei akivaizdu, kad steigiama nauja valstybės informacinė sistema – Portalas bei nustatoma jos veikimo pradžia, siūlytume atitinkamai tikslinti Nutarimo projekto antraštę bei patį Nutarimo projektą, papildant nuostata dėl atitinkamos valstybės informacinės sistemos įsteigimo.

3. Atkreipiame dėmesį, kad nėra aiškus Nutarimo projekto 3 punkte nurodomo termino pagrindumas, t.y. kodėl teikiamas teisės aktas negalėtų įsigalioti nuo jo paskelbimo Teisės aktų registre.

4. Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo (toliau – Įstatymas) 20 str. 1 dalyje nustatyta, kad *„portalas – tai valstybės informacinė sistema skirta*

dokumentų rinkiniams ir jų metaduomenims sisteminti ir skelbti naudojant vienodą metaduomenų aprašymo formatą, <...>“. Atsižvelgiant į tai, manytume, kad siūloma Nutarimo projekto antraštė bei atitinkamai kitos Nuostatuose formuojamos elgesio taisyklės (pavyzdžiui, Nuostatų 1 punktas) galimai siaurina įstatymines nuostatas, nes apima tik dokumentų rinkinius, bet ne metaduomenis, todėl būtina nurodytąsias ir kitas nuostatas peržiūrėti ir jas tikslinti.

5. Vadovaujantis Valstybės informacinių sistemų steigimo, kūrimo, modernizavimo ir likvidavimo tvarkos aprašo, patvirtinto vyriausybės 2013 m. vasario 27 d. nutarimu Nr. 180 (toliau – Aprašas), 14.3 papunkčiu, nustatančiu, kad valstybės informacinės sistemos tikslas – tai ko siekiama kompiuterizuojant institucijai pavestą funkciją (pati kompiuterizavimo funkcija nenurodoma), turėtų būti iš esmės koreguojamas Dokumentų rinkinių portalo (toliau – Portalas) tikslas. Be kita ko, pažymėtina, kad vadovaujantis minėtu teisės aktu, Portalo uždaviniai turėtų būti tiesiogiai susiję su Portalo tikslais.

6. Vertinant Įstatymo 2 str. 9 dalyje įtvirtintos sąvokos „skaitmeninių dokumentų rinkinys“ turinį, akivaizdu, kad jis apima informacinių technologijų priemonėmis sudarytų ir metodiškai susistemintų dokumentų visumą, įskaitant juos apibūdinančius duomenis, todėl, mūsų nuomone, turėtų būti tikslinamas Nuostatų 2 punktas. Kartu manytume, kad Nuostatų 2 punkte įvestas trumpinys „atvirų duomenų rinkiniai“ apima ir metaduomenis, vertinant tai, reikėtų tikslinti ir Nuostatų 5.1 papunktį ir kt.

7. Atsižvelgiant į tai, kad teisinį pagrindą, kuriuo vadovaujantis bus priimti Nuostatai, nurodome Nutarimo projekto preambulėje, be kita ko, teisės aktus, kuriais vadovaujantis kuriamas, valdomas ir tvarkomas Portalas nurodome Nuostatų 8 punkte, manytume, kad Nuostatų 3 punktas yra perteklinis.

8. Nėra aišku, kodėl Nuostatų 5.2.3 papunktyje vartojama formuluotė „duomenų rinkiniai“, nors Nuostatų 2 punkte įvestas trumpinys „atviri duomenų rinkiniai“. Šio pastebėjimo kontekste turėtų būti peržiūrėtos ir kitos teikiamo teisės akto projekto nuostatos, pavyzdžiui, Nuostatų 6.1 papunktis ir kt.

9. Atkreiptinas dėmesys, kad Nuostatuose vartojamos formuluotės, kurių turinys nėra atskleistas, todėl jos tampa subjektyvaus interpretavimo nuostatomis, kas laikytina netinkama teisėkūros praktika, todėl siūlytume peržiūrėti ir koreguoti:

- Nuostatų 5.2.3 papunktyje vartojama formuluotės „komponentas“, „pirminė struktūra“;
- Nuostatų 5.2.1 papunktis „metaduomenų charakteristikos“, Nuostatų 6.4 papunktis „semantinės savybės“.

10. Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298, 6.2. papunktyje nustatyta, kad teisės akte nevartotini bendriniai

kitų kalbų žodžiai, išskyrus kai kuriose srityse iš tradicijos vartojamus nelietuviškus žodžius ar jų junginius (dažniausiai lotyniškus); prireikus kitos kalbos žodis (dažniausiai terminas) gali būti nurodomas skliaustuose greta lietuviškojo. Vertinant tai siūlytume peržiūrėti teikiamą teisės akto projektą, atsisakant (keičiant) tokius žodžius kaip „transformuoti“, „konvertuoti“ (Nuostatų 5.2.3 papunktis).

11. Atsižvelgiant į Nuostatų 9 punktą, manytume, kad Nuostatų 5.2.3 papunktyje nuoroda į Įstatymą nėra tikslinga.

12. Atkreiptinas dėmesys, kad Nuostatuose tiems patiems reiškiniams apibūdinti vartojamos skirtingos formuluotės : „elektroninės priemonės“, „informacinių technologijų priemonės“ (Nuostatų 4 punktas, 5.2.6 punktas),- siekiant teisinio aiškumo, siūlytume nuosekliai vartoti formuluotes.

13. Atkreiptinas dėmesys, kad nėra nustatyta, koks subjektas apibrėš „atvirų duomenų rinkinių“ kriterijus, nurodomus Nuostatų 6.4 papunktyje, todėl pastaroji nuostata turėtų būti tikslinama.

14. Atkreiptinas dėmesys, kad Nuostatų 6.9 papunktyje įtvirtinta funkcija ir Nuostatų 5.3 papunktyje įtvirtintas uždavinys dubliuojasi, todėl būtina juos koreguoti.

15. Abejonių kelia ir Nuostatų 6.10 papunktis, nes nėra apibrėžta, kokios ataskaitos ir pranešimai turimi omenyje.

16. Siūlytume Nuostatų 7 punkte įvesti Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (toliau – Reglamentas) trumpinį ir tuomet jį nuosekliai vartoti kituose teisės akto punktuose.

17. Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų 6.1. papunktyje nustatyta, kad jei teisės akto, institucijos, pareigų ir pan. pavadinimas, kuris prasideda žodžiais „Lietuvos Respublika“, minimas ne kartą, pirmą kartą parašius visą pavadinimą, toliau jis gali būti rašomas be žodžių „Lietuvos Respublika“, vertinant tai, siūlytume tikslinti Nuostatų 10 punktą ir atitinkamai peržiūrėti kitas siūlomo teisinio reguliavimo nuostatas.

18. Vadovaujantis Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų 15.2 papunkčiu, reikėtų tikslinti Nuostatų 17.2 papunktyje duodamą nuorodą į ekonomikos ir inovacijų ministro patvirtintą teisės aktą.

19. Vadovaujantis Aprašo 16.1 papunkčiu, Nuostatų 19 punkte vietoj žodžio „tvarkomi“ reikėtų įrašyti „kaupiami“.

20. Nuostatų V skyrius „Portalo duomenų teikimas ir naudojimas“ turėtų būti iš esmės peržiūrėtas, aiškiai reglamentuojant atitinkamų duomenų grupių duomenų teikimo tvarkas, nes šiuo konkrečiu atveju, nėra aiškus atitinkamų duomenų teikimo tvarkų skirtumai, - Portalo duomenų, asmens duomenų, duomenų ir atvirų duomenų rinkinių.

20. Siekiant teisinio aiškumo, Nuostatų 23 punkte reikėtų konkretizuoti, kokie asmens duomenys turimi omenyje (t.y. formuluoti, pavyzdžiui, taip: Portalo asmens duomenys); be kita ko, reglamentas yra tiesioginio taikymo, todėl Portalo asmens duomenys turėtų būti teikiami ne atsižvelgiant į Reglamentą, bet juo vadovaujantis; taip pat turėtų būti minėtas Nuostatų punktas papildytas ir nuoroda į Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymą. Nuostatų 23 punkte nurodoma, kad asmens duomenys teikiami vadovaujantis Nuostatų 28-31 punktais, tačiau tik Nuostatų 28 punktas reglamentuoja asmens duomenų teikimą, tuo tarpu kiti – bendras visų duomenų teikimas.

21. Nuostatų 24 punktas dubliuoja Įstatymo 8 str. 6 dalį, todėl, manytume, jos reikėtų atsisakyti kaip perteklinės.

22. Aprašo 18.3 papunktyje nustatyta, kad Nuostatuose turėtų būti nurodyti duomenų teikimo būdai ir forma. Šiuo konkrečiu atveju, Nuostatų 26 punkte įtvirtinti tik duomenų teikimo būdai, tačiau pateikiamas nebaigtinis jų sąrašas, paliekant abstrakčią, subjektyvaus vertinimo nuostatą, o duomenų teikimo forma neregamentuota. Siekiant teisinio aiškumo, siūlytume minėtas nuostatas tikslinti.

23. Įstatymo 7 str. 3 d. 2 punktas neregamentuoja duomenų teikimo tvarkos, todėl nėra aiškus Nuostatų 29 punkte nuorodos teikimas į minėtą įstatyminę nuostatą.

24. Nuostatų 30 punktas turėtų būti suderintas su Aprašo 18.9 papunkčiu, t.y. turėtų būti nustatyta atitinkamų duomenų teikimo tvarka arba nurodoma, kokių teisės aktų nuostatomis vadovaujantis jie teikiami.

25. Nuostatuose siūlytume vengti abstrakčių nuorodų į teisės aktus pateikimo, nes tai sąlygoja teisinio reguliavimo neaiškumą ir neapibrėžtumą (pavyzdžiui, Nuostatų 30 punktas ir kt.)

26. Nuostatų 31 punkte nuorodos pateikimas į Įstatymo 10 straipsnį nėra konkretus, nes ne visos nurodomo Įstatymo atitinkamo straipsnio nuostatos įtvirtina atitinkamus atvejus, todėl reikėtų tikslinti nuorodą.

27. Atkreiptinas dėmesys, kad nėra aiškus Nuostatų 34 punkte vartojamos formuluotės „elektroninė informacija“ turinys, siekiant teisinio aiškumo, turėtų būti atskleistas. Pastaroji formuluotė vartojama ir Nuostatų 8.9 papunktyje.

28. Nuostatų 35 punkte siūlytume nurodyti subjektą, kuris patvirtino nurodytą Organizacinių ir techninių kibernetinio saugumo reikalavimų aprašą, be kita ko, nėra aišku Dokumentų rinkinių portalo duomenų saugos politikos įgyvendinamuosius dokumentų turinys.

29. Siūlytume tikslinti Nuostatų 39 punktą, konkretizuojant siūlomą nuostatą – siejant ją su Reglamento 33 str. 2 dalimi; be kita ko atsisakant Nuostatų 39 punkto nuostatų, kurios galėtų būti vidaus administravimo dalyku.

Teisės grupės patarėja
Barsulienė

Gerda Štaraitė-

Gerda Štaraitė-Barsulienė, tel.